

FİİLLER

Rubâi Fiiller

VE MEZİDLERİ

السلام عليكم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Yapısına Göre Fiiller

Basit fiiller

Mücerred

Türemiş fiiller

Mezid

Basit (Mücerred) Fiiller

Anlamı değişecek şekilde bir ek almamış,
yani **türememiş** fiillerdir.

Türemiş (Mezid) Fiiller

Basit fiillere
harf ilave edilerek elde edilirler.

Rubâi Fiiller

Rubâi fiillerin asıl harfleri dördtür.

Türememiş olan rubâi fiillere **mücerred rubâi** denir.

دَخَرَجَ

yuvarladı

جَمَهَرَ

topladı

Rubâi mücerred fillerin çekimi
“if’âl” bâbı gibidir.

Mazisi dört harfli olduğu için,
muzaraat harfi ötrelidir.

Mücerred Rubâi Filler

Masdar	Emir	Muzari	Mazi
فِعْلَالٌ/فَعْلَلَةٌ	فَعِّلْ	يُفَعِّلُ	فَعَّلَ

Emir	Meçhul muzari	Muzari	Meçhul mazi	Mazi
دَخِرَجْ	يُدَخِرَجْ	يُدَخِرَجْ	دُخِرَجَ	دَخِرَجَ
yuvarla	yuvarlanıyor	yuvarlıyor	yuvarlandı	yuvarladı

İsm-i Mef'ûl (müennes)	İsm-i Mef'ûl (müzekker)	İsm-i Fâil (müennes)	İsm-i Fâil (müzekker)
مُذْرَجَةٌ	مُذْرَجٌ	مُذْرِجَةٌ	مُذْرِجٌ
yuvarlanan (bayan)	yuvarlanan (erkek)	yuvarlayan (bayan)	yuvarlayan (erkek)

دَخَرَ جَ خَالِدٌ الْحَجَرَ

Hâlit taşı yuvarladı.

Rubâi fiillerin oluřumunda genel olarak,
aşağıdaki şekillerden biri gerçekleşir:

Bir sesi ifade eden iki harfli bir hecenin
tekrar edilmesiyle yapılır.

غَرَّ غَرَّ

gargara yaptı

Bazen sūlası bir fiile
bir sessiz harf eklenmesi suretiyle yapılır.

شَمَعَ

şâmil oldu, içine aldı

شَمَعَلَ

dağıldı

Bazen çok sık kullanılan tabirlerden meydana gelir.

بِسْمِ

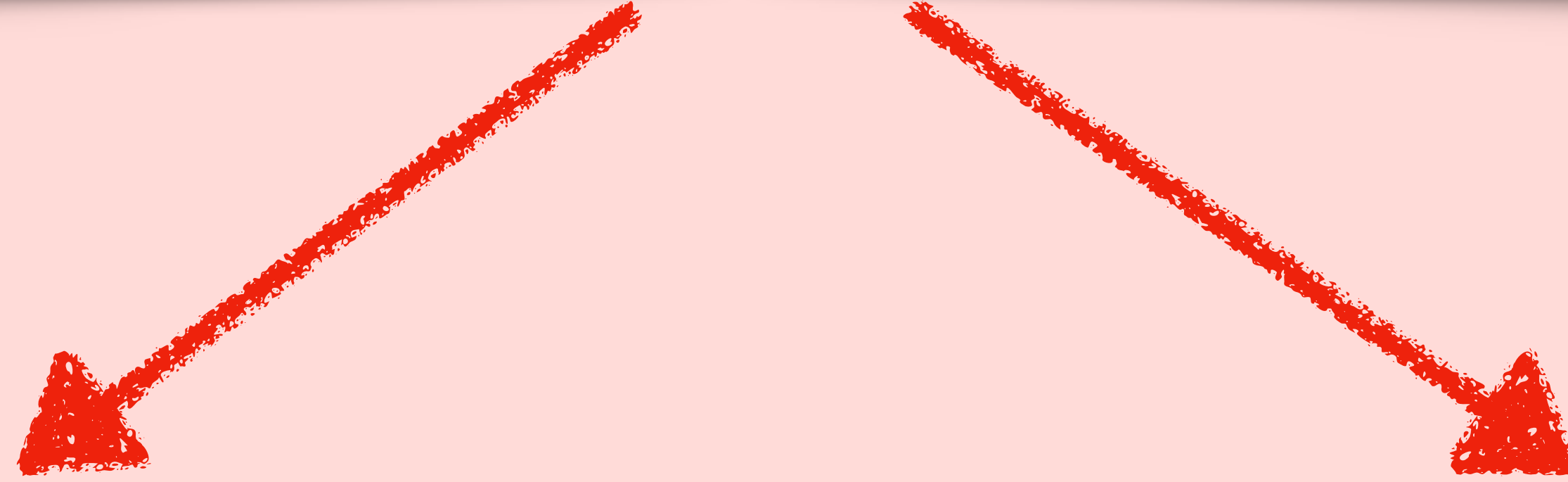
Bismillah dedi

حَمْدِ

Elhamdulillah dedi

Rubâi mücerred fiillere
harf ilave ederek oluşturulan türemiş fiillere,
rubâi mezid fiiller denir.

Rubâi mezid filler

Beş harfli

Altı harfli

Beş harfli rubâi mezid fiiller

Tefa'lul Bâbı

تَفَعَّلَ

Altı harfli rubâi mezid fiiller

İf'inlâl Bâbı

إِفْعَنْلَ

İf'illâl Bâbı

إِفْعَلَّ

The background is a solid dark blue. In the top right corner, there is a pink shape with a yellow circle inside it. In the bottom left corner, there is a yellow shape with a blue circle inside it. The text 'Tefa'lu Bâbi' is centered in the middle of the image in a bold, yellow, sans-serif font.

Tefa'lu Bâbi

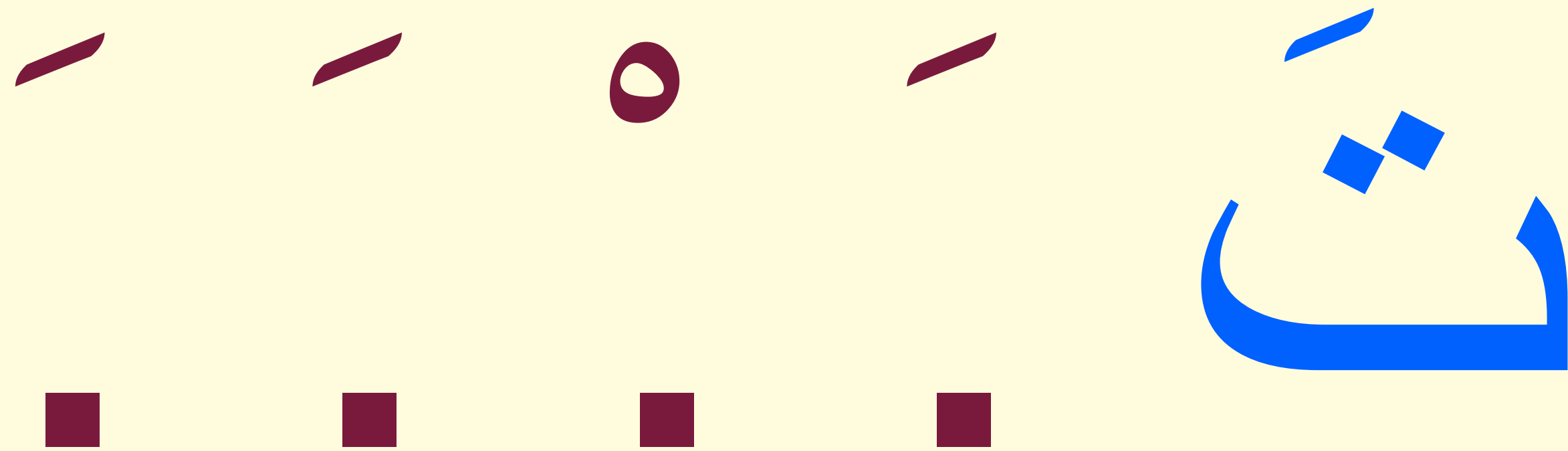
Rubâi mücerred fiilin başına

“te” harfi eklenir.

Böylece harf sayısı 5'e çıkar.

فَعَلَّ

Tefa'lul bâbı mazi fiil formülü

Masdar	Muzâri fiil	Mâzi fiil
فَعَلٌ	يَفْعَلُ	فَعَلَ

Masdar	Muzâri fiil	Mâzi fiil
تَخْرُجُ	يَتَخَرَّجُ	تَخْرَجَ
yuvarlanmak	yuvarlanıyor	yuvarlandı

Tefa'lul bâbı, rubâi fiilin anlamını ne
yönde değiştiriyor?

Rubâi mücerred fiili dönüŖlü yapar. = Mutâvaat

دَخَرَ

yuvarladı

تَدَخَرَ

yuvarlandı

Emir	Meçhul muzari	Muzari	Meçhul mazi	Mazi
تَخْرُجُ	-	يَتَخَرَّجُ	-	تَخَرَّجَ
yuvarlan	—	yuvarlanıyor	—	yuvarlandı

İsm-i Mef'ûl (müennes)	İsm-i Mef'ûl (müzekker)	İsm-i Fâil (müennes)	İsm-i Fâil (müzekker)
-	-	مُتَخَرِّجَةٌ	مُتَخَرِّجٌ
—	—	yuvarlanan (bayan)	yuvarlanan (erkek)

دَخَرَجْتُ الْكُرَّةَ فَتَدَخَّرَجْتُ

**Topu yuvarladım o da
yuvarlandı.**

The background is a solid dark blue. In the top right corner, there is a bright pink shape. In the bottom left corner, there is a large yellow shape with a small dark blue circle inside it. In the top right, there is a yellow circle. The text 'İf'inlâl Bâbı' is centered in a bold, yellow, sans-serif font.

İf'inlâl Bâbı

Rubâi mücerred fiilin başına esreli bir
“elif” harfi eklenir, ikinci harften sonra
cezimli bir “nun” harfi eklenir.
Böylece harf sayısı 6'ya çıkar.

إِفْعَلْ

İf'înâl bâbı mazi fiil formülü

نَظَرْتُ

Masdar	Muzâri fiil	Mâzi fiil
إِفْعِنَالٌ	يَفْعُنَالُ	إَفْعَنَلْ

Masdar	Muzâri fiil	Mâzi fiil
إِخْرَاجُ	يَخْرِجُ	إَخْرَجَ
toplanmak	toplanıyor	toplandı

İf'inlâl bâbı, rubâî fiilin anlamını ne
yönde değiştiriyor?

İf'înâl
Bâbı

Rubâi mücerred fiili dönüŖlü yapar. = Mutâvaat

حَرَ جَمَ

topladı

اِخْرَجَ نَجَمَ

toplandı

Emir	Meçhul muzari	Muzari	Meçhul mazi	Mazi
إِخْرَاجُ	-	يَخْرُجُ	-	إِخْرَاجَ
toplan	—	toplanıyor	—	toplandı

İsm-i Mef'ûl (müennes)	İsm-i Mef'ûl (müzekker)	İsm-i Fâil (müennes)	İsm-i Fâil (müzekker)
-	-	مُخْرَجَةٌ	مُخْرَجٌ
—	—	toplanan (bayan)	toplanan (erkek)

حَرَجَمْتُ الْإِبِلَ فَأَخْرَجَمْتُ

**Develeri topladım
onlar da toplandı.**

İf'illâl Bâbı

İf'inlâl
Bâbı

Rubâi mücerred fiilin başına esreli bir
“elif” harfi eklenir, sonuncu harf şeddelenir.
Böylece harf sayısı 6'ya çıkar.

إِفْعَلَّ

İf'illâl bâbı mazi fiil formülü

ع / / َ !
■ ■ ■ ■

Masdar	Muzâri fiil	Mâzi fiil
إِفْعَالٌ	يَفْعَلُ	أَفْعَلَّ

Masdar	Muzâri fiil	Mâzi fiil
إِفْتِغَرَّازٌ	يَقْشَعِرُّ	إِفْشَعَرَ
ürpermek	ürperiyor	ürperdi

İf'illâl bâbı, rubâî fiilin anlamını ne
yönde değiştiriyor?

İf'illâl
Bâbı

Çok az kullanılan bu bâb,
lazım fiildir ve mübalağa manası verir.

إِشْمَازٌ

iğrendi

إِفْشَعَرٌ

ürperdi

Mübalağayı burada daha iyi görebiliriz:

فَشَعَرَ جِلْدُ الرَّجُلِ.

Adamın derisi ürperdi.

إِفْشَعَرَ جِلْدُ الرَّجُلِ

Adamın derisi çok ürperdi.

Emir	Meçhul muzari	Muzari	Meçhul mazi	Mazi
اَفْشَعِرْ	-	يَفْشَعِرُ	-	اَفْشَعَرَ
ürper	—	ürperiyor	—	ürperdi

İsm-i Mef'ûl (müennes)	İsm-i Mef'ûl (müzekker)	İsm-i Fâil (müennes)	İsm-i Fâil (müzekker)
مُقْسِرَةٌ	مُقْسِرٌ	مُقْسِرَةٌ	مُقْسِرٌ
ürperilen (bayan)	ürperilen (erkek)	ürperen (bayan)	ürperen (erkek)

Ayetlerden Örnekler

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İnfitâr Suresi 4:

وَإِذَا الْقُبُورُ بُعِثِرَتْ

Kabirlerin içindekiler **dışarı çıkarıldığı** zaman...

...dığı zaman

وَإِذَا

kabirler

الْقُبُورُ

yayıldı, saçıldı

بُعِثَتْ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Zilzâl Suresi 1:

إِذَا زُلْزِلَتْ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا

Yeryüzü kendine has sarsıntısıyla **sarsıldığı** zaman...

sarsıldığı zaman

إِذَا زُلْزِلَتْ

yeryüzü

الْأَرْضُ

sarsıntısı ile

زِلْزَالَهَا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Şuâra Suresi 94:

فَكُذِّبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ

Artık onlar ve o azgınlara oraya (cehenneme)
tepetaklak atılırlar.

tepetaklak atılırlar

فَكُنُكِبُوا

oraya

فِيهَا

onlar

هُمْ

ve o azgınlr

وَالْغَاوُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Yusuf Suresi 51:

الآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ

“Şimdi gerçek ortaya çıktı..”

şimdi

الآن

ortaya çıktı

حَصَرَ

gerçek

الْحَقُّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Zümer Suresi 23:

نَفْسَعِرُ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ

Rablerinden korkanların,
bu Kitab'ın etkisinden tüyleri ürperir.

ondan ürperir

تَقْشَعِرُّ مِنْهُ

o kimselerin derileri

جُلُودُ الَّذِينَ

korkarlar

يَخْشَوْنَ

Rablerinden

رَبِّهِمْ

Lütfen
abone olmayı
unutmayalım 😊

